

Y Cyfarfod Llawn

Dyddiad y cyfarfod:
Dydd Mercher, 9 Ionawr 2013

Amser y cyfarfod:
13:30

Cynulliad
Cenedlaethol
Cymru

National
Assembly for
Wales

Agenda (104)v2

1. Cwestiynau i'r Gweinidog Cyllid ac Arweinydd y Tŷ (45 munud)

[Gweld y cwestiynau](#)

2. Cwestiynau i'r Gweinidog Busnes, Menter, Technoleg a Gwyddoniaeth (45 munud)

[Gweld y cwestiynau](#)

3. Dadl y Ceidwadwyr Cymreig (60 munud)

NDM5131 William Graham (Dwyrain De Cymru)

Cynnig bod Cynulliad Cenedlaethol Cymru:

1. Yn gresynu wrth benderfyniad Llywodraeth Cymru i wladoli Maes Awyr Caerdydd; a
2. Yn galw ar Lywodraeth Cymru i ddarparu tystiolaeth y bydd prynu Maes Awyr Caerdydd yn werth am arian ac o fudd i drethdalwyr Cymru.

Cyflwynwyd y gwelliannau a ganlyn:

Gwelliant 1 – Aled Roberts (Gogledd Cymru)

Cynnwys pwynt 2 newydd ac ail-rifo yn unol â hynny:

Yn nodi nad yw prynu maes awyr yn flaenoriaeth fel y nodwyd yn y Rhaglen Lywodraethu ac yn nodi ymhellach nad yw'n flaenoriaeth yn y Cynllun Trafnidiaeth Cenedlaethol.

Gellir gweld y Rhaglen Lywodraethu drwy ddilyn y linc a ganlyn:

<http://wales.gov.uk/about/programmeforgov/?skip=1&lang=cy>

Gellir gweld y Cynllun Trafnidiaeth Cenedlaethol drwy ddilyn y linc a ganlyn:

<http://wales.gov.uk/topics/transport/publications/ntp/?skip=1&lang=cy>

Gwelliant 2 – Aled Roberts (Gogledd Cymru)

Ychwanegu pwynt newydd ar ddiwedd y cynnig:

Yn galw ar Lywodraeth Cymru i gyhoeddi cyfres glir o amcanion mesuradwy ar gyfer prynu Maes Awyr Caerdydd a chyflwyno rhaglen ddatblygu gredadwy ar gyfer sicrhau busnes llwyddiannus yno.

4. Dadl Plaid Cymru (60 munud)

NDM5129 Jocelyn Davies (Dwyrain De Cymru)

Cynnig bod y Cynulliad Cenedlaethol:

1. Yn dathlu bod y Gymraeg yn rhan annatod a hanfodol o ddiwylliant a threftadaeth Cymru ac yn croesawu bod nifer y siaradwyr Cymraeg wedi codi mewn nifer o ardaloedd nad ydynt yn rhai traddodiadol;
2. Yn gresynu'n arw wrth y gostyngiad yn nifer a chanran y siaradwyr Cymraeg a gofnodwyd yng Nghyfrifiad 2011;
3. Yn nodi bod angen gweithredu ar unwaith i wneud iawn am y gostyngiad a sicrhau dyfodol Cymru fel cenedl ddwyieithog;
4. Yn gresynu wrth benderfyniad Llywodraeth y DU i dorri rhagor ar gyllideb S4C dros

y ddwy flynedd nesaf a hithau'n adeg pan ddylai pawb fod yn blaenoriaethu cefnogaeth ar gyfer yr iaith; a

5. Yn galw ar Lywodraeth Cymru i flaenoriaethu'r canlynol, er mwyn cefnogi'r chwe ardal strategol ar gyfer gweithredu a nodir yn 'Iaith fyw: iaith byw':

a) hybu a chefnogi mentergarwch gan siaradwyr Cymraeg, yn enwedig yn yr ardaloedd hynny lle mae'r iaith yn dal i gael ei siarad yn eang;

b) buddsoddi mewn seilwaith, yn enwedig band eang, i gefnogi cymunedau a diwydiannau creadigol sy'n siarad Cymraeg;

c) rhoi'r safonau Cymraeg arfaethedig ar sail gyfreithiol;

d) hybu twf a defnyddio'r Gymraeg yn y gweithle, gan ddechrau gydag awdurdodau cyhoeddus a gweithio gyda'r sector preifat;

e) sicrhau canlyniadau gwell ar gyfer addysgu'r Gymraeg fel ail iaith i oedolion ac i blant;

f) cynllunio a hybu'r achos dros ddatganoli darlledu a datganoli swyddi darlledu yn fewnol;

g) diwygio'r system gynllunio er mwyn i awdurdodau lleol allu osod cap ar nifer yr ail gartrefi mewn lleoliadau penodol; a

h) ymchwilio i sut y gall polisiau caffael gefnogi'r gweithlu a'r gymuned leol i ddefnyddio'r Gymraeg a hybu defnyddio polisiau o'r fath.

Mae 'Iaith fyw: iaith byw' ar gael yn:

<http://wales.gov.uk/topics/welshlanguage/publications/wlstrategy2012/?skip=1&lang=cy>

Mae canlyniadau cyfrifiad 2011 ar gael yn:

<http://www.ons.gov.uk/ons/rel/census/2011-census/key-statistics-for-local-authorities-in-england-and-wales/index.html>

Cyflwynwyd y gwelliannau a ganlyn:

Gwelliant 1 – Aled Roberts (Gogledd Cymru)

Cynnwys pwynt newydd ar ôl pwynt 3 ac ail-rifo yn unol â hynny:

Yn gresynu nad yw Llywodraeth Cymru wedi cyhoeddi Nodyn Cyngor Technegol (TAN) 20 newydd er i'r ymgynghoriad ar y nodyn technegol newydd ddod i ben ym mis Mehefin 2011.

Gellir gweld yr ymgynghoriad ar Nodyn Cyngor Technegol Drafft 20 yn:

<http://wales.gov.uk/consultations/planning/tan20consultation/?skip=1&lang=cy>

Gwelliant 2 – Aled Roberts (Gogledd Cymru)

Cynnwys pwynt newydd ar ôl pwynt 3 ac ail-rifo yn unol â hynny:

Yn llongyfarch Comisiynydd y Gymraeg ar yr ymgynghoriad trylwyr a chynhwysfawr a gynhaliodd parthed y safonau Cymraeg arfaethedig ac yn cefnogi'r safonau fel y'u cyhoeddwyd ganddi ym mis Tachwedd 2012.

Gellir gweld y safonau a gyhoeddwyd gan Gomisiynydd y Gymraeg yn:

http://www.comisiynyddygybraeg.org/English/Publications%20List/Safonau%20drafft%20diwygiedig_Revised%20draft%20standards.pdf

Gwelliant 3 – William Graham (Dwyrain De Cymru)

Dileu pwynt 4 a rhoi yn ei le:

Yn cydnabod pwysigrwydd S4C modern ac effeithlon ac yn croesawu cefnogaeth barhaus Llywodraeth y DU i'r darlledwr ar adeg pan fo penderfyniadau gwariant anodd yn gorfod cael eu gwneud.

Gwelliant 4 – William Graham (Dwyrain De Cymru)

Dileu pwynt 5 a rhoi yn ei le:

Yn galw ar Lywodraeth Cymru i ddangos y camau gweithredu y mae'n eu cymryd er mwyn cefnogi'r chwe ardal strategol ar gyfer gweithredu a nodir yn "Iaith Fyw: Iaith Byw" ac yn benodol i:

- (a) hyrwyddo a chefnogi entrepreneuriaeth ymysg Cymry Cymraeg;
- (b) annog twf y Gymraeg a'r defnydd ohoni yn y gweithle a hyrwyddo'r defnydd o Nod Siarter Cymraeg i gydnabod gwasanaethau Cymraeg o ansawdd uchel;
- (c) hyrwyddo manteision economaidd sgiliau dwyieithog mewn ardaloedd economaidd difreintiedig;
- (d) ymchwilio i sut gall polisiau caffael gefnogi'r defnydd o'r Gymraeg;
- (e) ystyried rhinweddau gosod y safonau Cymraeg arfaethedig, ar ôl eu cytuno, ar sail statudol;
- (f) buddsoddi mewn seilwaith, yn enwedig band eang, i gefnogi'r defnydd o'r Gymraeg yn y diwydiannau creadigol ac mewn bywyd bod dydd mewn cymunedau;
- (g) archwilio pam nad oes rhagor o bobl ifanc yn ystyried eu bod yn gallu siarad Cymraeg ar ôl degawd o ddysgu Cymraeg yn orfodol mewn ysgolion, ac i sicrhau gwell canlyniadau ar gyfer dysgu Cymraeg fel ail iaith;
- (h) adrodd ar lefel y pwys a roddir gan bob awdurdod lleol ar dwf a chynaliadwyedd y defnydd o'r Gymraeg wrth wneud penderfyniadau cynllunio yn eu hardaloedd;
- (i) archwilio pa feysydd o'r diwydiant darlledu yng Nghymru a allai fod yn atebol i Lywodraeth Cymru ac i Lywodraeth y DU ac yna dadlau'r achos dros rannu cyfrifoldeb

[Os derbynnir gwelliant 4, bydd gwelliannau 5 a 6 yn cael eu dad-ddethol]

Gwelliant 5 – Jane Hutt (Bro Morgannwg)

Dileu pwynt 5 a rhoi yn ei le:

Yn nodi gweledigaeth Llywodraeth Cymru o weld y Gymraeg yn ffynnu, ynghyd â'r chwe maes gweithredu a amlinellir yn Strategaeth y Gymraeg 2012–17, iaith Fyw: iaith Byw, sef:

- a) annog a chefnogi'r defnydd o'r Gymraeg o fewn teuluoedd;
- b) cynyddu'r ddarpariaeth o weithgareddau Cymraeg ar gyfer plant a phobl ifanc a chynyddu eu hymwybyddiaeth o werth yr iaith;
- c) cryfhau safle'r Gymraeg o fewn y gymuned;
- d) cynyddu cyfleoedd i bobl ddefnyddio'r Gymraeg yn y gweithle;
- e) gwella gwasanaethau Cymraeg ar gyfer dinasyddion; ac
- f) cryfhau'r seilwaith ar gyfer yr iaith, gan gynnwys technoleg ddigidol.

[Os derbynnir gwelliant 4 neu 5, bydd gwelliant 6 yn cael ei ddad-ddethol]

Gwelliant 6 – Aled Roberts (Gogledd Cymru)

Cynnwys ar ddiwedd pwynt 5 g):

‘a gosod asesiadau iaith annibynnol ar sail statudol drwy ddeddfwriaeth sylfaenol.’

Gwelliant 7 – Aled Roberts (Gogledd Cymru)

Ychwanegu pwynt newydd ar ddiwedd y cynnig:

Yn galw ar Weinidogion Cymru i weithredu ar eu haddewid i brif-ffrydio'r Gymraeg ar draws holl weithgareddau Llywodraeth Cymru drwy:

- (a) mynnu bod corff annibynnol yn cynnal adolygiad cyflawn o holl wariant y Llywodraeth ac i asesu'r berthynas rhwng y gwariant hwnnw a'r Gymraeg – sef mesur ôl-troed ieithyddol y gwariant – ac, o hyn ymlaen, cynnal asesiad effaith iaith cyllideb flynyddol Llywodraeth Cymru bob blwyddyn;
- (b) cynnwys lles y Gymraeg fel rhan o'r diffiniad statudol o ddatblygu cynaliadwy yn y

Bil Datblygu Cynaliadwy arfaethedig; ac

(c) sefydlu marchnad lafur cyfrwng Cymraeg a fydd yn cynnwys monitro'r angen am weithlu cyfrwng Cymraeg mewn sectorau a lleoliadau ledled Cymru a chynllunio i ateb y galw am weithlu â sgiliau iaith Gymraeg, gan gynnwys sicrhau cynllun hyfforddiant uchelgeisiol Cymraeg yn y gweithle.

5. Dadl Democratiaid Rhyddfrydol Cymru (60 munud)

NDM5130 Aled Roberts (Gogledd Cymru)

Cynnig bod Cynulliad Cenedlaethol Cymru:

Yn cefnogi trydaneiddio Rheilffordd Arfordir Gogledd Cymru.

Cyflwynwyd y gwelliant a ganlyn:

Gwelliant 1 – William Graham (Dwyrain De Cymru)

Cynnwys ar ddiwedd y cynnig:

'ac yn galw ar Lywodraeth Cymru i weithio gydag Ysgrifennydd Gwladol Cymru gyda'r bwriad o gyflawni hynny.'

Cyfnod Pleidleisio

6. Dadl Fer (30 munud)

NDM5128 Mohammad Asghar (Dwyrain De Cymru):

'Sut y mae mynd â Busnes Cymru yn Rhyngwladol'

Yr angen am Gyngor Menter i Gymru.

Cynhelir Cyfarfod Llawn nesaf y Cynulliad am 13:30, Dydd Mawrth, 15 Ionawr 2013